

2017-05-24
Ku2017/01391/DISK**Kulturdepartementet**Uppsala universitet
Box 256
751 05 Uppsala

Uppdrag till Uppsala universitet att kartlägga tillämpningen av EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Uppsala universitet att göra en kartläggning av tillämpningen i Sverige av EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan). Uppdraget ska innefatta en redovisning av

- stadgans tillämpningsområde med utgångspunkt i artikel 51 i stadgan och EU-domstolens praxis,
- i vilka fall och hur stadgan tillämpas av domstolar inklusive statistik på antal domar där en hänvisning till stadgan gjorts,
- en analys av eventuella orsaker till att stadgan tillämpas i högre eller mindre grad eller inte alls, och
- goda exempel på hur stadgans tillämpning säkerställs i andra medlemsstater och i EU:s institutioner, organ och byråer.

Uppdraget ska omfatta ett urval av domstolar med fokus på överrätterna och de högsta domstolarna, dvs. hovrätterna inklusive Mark- och miljööverdomstolen, kammarrätterna inklusive Migrationsöverdomstolen, Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen samt Arbetsdomstolen.

Uppdraget ska genomföras i dialog med Domstolsverket, länsstyrelserna, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och andra berörda aktörer.

Uppdraget ska även bidra till Sveriges genomförande av Agenda 2030, som bl.a. syftar till att förverkliga alla människors mänskliga rättigheter.

Uppsala universitet får för uppdragets genomförande använda 500 000 kr under 2017. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 1 Rikets styrelse, anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati, anslagsposten 14. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska ske senast den 1 november 2017. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast i samband med slutredovisningen den 31 december 2017.

En redovisning av uppdraget och en ekonomisk redovisning av använda medel ska lämnas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 31 december 2017. Redovisningarna ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Regeringen beslutade den 13 oktober 2016 om en strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter (skr. 2016/17:29). Strategin tar sin utgångspunkt i målet för politiken för mänskliga rättigheter som riksdagen antagit, nämligen att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. En central uppgift för regeringen är att säkerställa att Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter efterlevs i alla delar av landet, i alla delar av offentlig sektor och såväl nationellt som regionalt och kommunalt. Det är grundläggande att svensk lagstiftning är utformad i överensstämmelse med alla konventionsåtaganden som ingåtts. Lissabonfördragets ikraftträdande 2009 innebar att EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna blev rättsligt bindande. Bestämmelserna i stadgan riktar sig till EU:s institutioner men även till medlemsstaterna när dessa tillämpar unionsrätten. Medlemsstaternas skyldighet att iakttä stadgan gäller såväl medlemsstaternas centrala myndigheter som regionala och lokala instanser och offentliga organ när de tillämpar unionsrätten. När Sverige godkände Lissabonfördraget uttalade regeringen att det materiella innehållet i stadgans rättigheter kan komma att påverkas av framtida praxis från EU-domstolen och att denna praxis därigenom kan få betydelse för tillämpningen av unionsrätten i Sverige (se prop. 2007/08:168 s. 59). Regeringen menade mot den bakgrunden att en utvärdering av utvecklingen av stadgans tillämpning bör göras men att formerna för denna utvärdering skulle övervägas ytterligare (prop. 2007/08:168 s. 81). I strategin för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter bedömer regeringen att den tid som förflutit sedan Lissabonfördragets ikraftträdande innebär att stadgans tillämpning i Sverige nu bör utvärderas.

Skälen för regeringens beslut

Mot bakgrunden ovan anser regeringen att det ska ges ett uppdrag om en kartläggning av stadgans tillämpning. Uppdraget ska bidra till kunskap gällande stadgans tillämpning i Sverige och kan på så sätt vara en viktig del i det fortsatta arbetet med att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.

Uppsala universitet har sedan 2014 haft regeringens uppdrag att utarbeta och genomföra ett övergripande program för kompetensutvecklingsinsatser om de mänskliga rättigheterna för berörd personal inom statsförvaltningen. Inom ramen för uppdraget har Uppsala universitet bland annat utvecklat och genomfört utbildningar och som en del i detta identifierat myndigheter som ska prioriteras i utbildningsinsatserna. Genom kompetensutvecklingsuppdraget har Uppsala universitet etablerat kontakter med myndigheter som kan beröras av uppdraget om en kartläggning av stadgan. Uppsala universitet bör därför ges medel för att kartlägga tillämpningen av stadgan i Sverige.

På regeringens vägnar

Alice Bah Kuhnke

Anna-Lena Sjölund

Kopia till

Statsrådsberedningen

Justitiedepartementet/DOM/L6

Utrikesdepartementet/FMR

Socialdepartementet/FST/JÄM

Finansdepartementet/BA/SFÖ/ESA

Utbildningsdepartementet/UH

Kulturdepartementet/D

Regeringskansliets förvaltningsavdelning

Domstolsverket

Kammarkollegiet

Länsstyrelsen i Dalarnas län

Sveriges Kommuner och Landsting